

Varhaiskasvatussuunnitelmaan perustuva toimintasuunnitelma

Toimintakausi 2024–2025

Palautetaan syyskuun loppuun mennessä varhaiskasvatuksen hallinnon ja varhaiskasvatussyksiköiden johtajien Teams-kansioon.

Päiväkodit laativat vuosittain kaikkia yksikön toimintamuotoja koskevan toimintasuunnitelman kunnassa käytössä olevaan lomakepohjaan. Varhaiskasvatussyksikön johtaja laatii suunnitelman syyskuun loppuun mennessä yhdessä yksikön henkilöstön kanssa ja sen hyväksyy varhaiskasvatuksen johtaja. (Vasu s.6)

Toimintayksikkö: Palotornin päiväkoti

Käsitelty toimintayksikössä: 9/24

Kuvaus toimintayksiköstä

Yksikön toimintamuodot: Päivittäinen aukioloaika 6.15 -17.00.

Päiväkodin toimintamuodot: Säännöllinen pienryhmätoiminta, lasten osallisuus, kannustava ja positiivinen ilmapiiri

Ryhmät:

Kipinät alle 3-vuotiaat: 1 varhaiskasvatuksen opettaja ja 2 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa

Tuliketut 2-4-vuotiaat: 1 varhaiskasvatuksen opettaja, 1 varhaiskasvatuksen lastenhoitaja ja 2 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa, jotka vuorottelevat

Lohikäärmeet 2-5-vuotiaat: 1 varhaiskasvatuksen opettajaa, 2 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa ja 1 ryhmäohjaaja

Yhdistelmäpalvelutyöntekijä Marianne Formulahti

TOIMINNAN KULKU

Kokoonnumme aamuisin päiväkodin keskellä olevassa ns. keltaisessa huoneessa klo. 6.15-7.45. Ulko-ovet ovat avoinna klo 7-9 välisenä aikana. Aamuisin klo 6-7 kulku päiväkotiin tapahtuu Kipinöiden ovesta. Jokainen päiväkotiin tuleva lapsi huomioidaan yksilöllisesti. Lapsen ja vanhemman kanssa vaihdetaan aamun kuulumiset ja vanhempien toiveet ja informatiiviset asiat kirjataan evakaan. Lapset saavat valita tekemistä oman mielenkiintonsa mukaan.

Aamupala on katettuna 8:00-8:30 jokaisessa ryhmässä. Lapset ruokailevat omaan tahtiinsa.

Toiminta tapahtuu pääsääntöisesti pienryhmissä. Ryhmät toimivat porrastetusti muun muassa ulkoilun osalta. Tällä pyritään rauhalliseen työympäristöön sekä siirtymätilanteiden sujuvuuteen.

Ulkoilu porrastetusti klo 9-11: lapset ulkoilevat päiväkotimme pihalla sekä retkeilevät lähiympäristössä. Urheilu- ja liikuntavälineet ovat päivittäinen osa ulkoiluamme.

Lounas klo 11-11.45: Tavoitteenamme on, että henkilöstö sekä lapset syövät yhdessä ja saavat nauttia kiireettömästä ja rauhallisesta ateriahetkestä.

Päivälepo klo 12-13.30 (14): Annamme aikaa levolle ja rauhoittumiselle. Päivälepopohetkillä kuuntelemme satuja/musiikkia.

Välipala klo 13.45 -14.30, lapset ruokailevat omaan tahtiinsa.

Aikaa leikille ja ulkoilulle klo 14.30-17.

Kotiinlähtö klo 17 mennessä: Kotiinlähtötilanteessa kuulumisten vaihto huoltajien kanssa.

Toimintayksikön arvoperusta

Varhaiskasvatussyksiköissä käydään säännöllistä arvokeskustelua siitä, miten Ylöjärven kaupunkistrategian arvot ja varhaiskasvatuksen perusteiden mukaiset arvot näkyvät varhaiskasvatuksen toteuttamisessa. Käyty keskustelu tiivistetään toimintasuunnitelmaan. Jokaisen varhaiskasvatuksen henkilökunnan jäsenen on tärkeä miettiä omia arvojaan ja miten ne näkyvät tavassa tehdä työtä lasten kanssa. (Vasu s.26)

- Yksikön arvot

Tasa-arvo: Meille on tärkeää, että jokainen tulee kuulluksi ja ymmärretyksi tasavertaisena yhteisön jäsenenä. Jokainen on ainutlaatuinen ja arvokas yksilö, joka huomioidaan omana itsenään.

Positiivisuus: Tuemme lapsen itsetunnon kehittymistä monin tavoin. Kannustamme ja annamme positiivista palautetta onnistumisista sekä siitä, että lapsi uskaltaa yrittää myös vastoinkäymisten hetkinä. Keskitymme positiiviseen kannustavaan palautteeseen ja viestintään. Näytämme omalla käytöksellämme esimerkkiä toisten kunnioittamisesta ja arvostamisesta. Meille on tärkeää myönteinen ilmapiiri ja hyväntuulisuus kaikessa vuorovaikutuksessa.

Avoimuus: Koemme avoimuuden tärkeäksi sekä perheiden kanssa että työyhteisön sisällä. Avoimessa vuorovaikutuksessa syntyy dialogi, joka luo pohjan moninaisten asioiden käsittelylle. Haluamme olla avoimia kehittämään toimintatapoja ja rohkeita kokeilemaan uutta.

Sensitiivisyys: Korostamme arjessa sensitiivistä työskentelytapaa, jonka avulla havaitsemme kaikkien, sekä lasten että aikuisten, aloitteet ja reaktiot herkästi sekä vastaamme niihin toimintaa tukevalla tavalla. Kun ihminen tulee kuulluksi ja ymmärretyksi, kokee hän myös osallisuutta.

Turvallisuus: Huolehdimme fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallisesta ja hyväksyvästä ilmapiiristä. Turvallisuutta edistävät mm. yhteisesti sovitut toimintatavat ja säännöt, tunne- ja kaveritaitojen (kiusaamisen ehkäisy) ja turvataitojen harjoittaminen.

- Yksikössä laaditaan / päivitetään tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma ohjeen mukaan

Suunnitelman teko ja täydentäminen aloitettu syksyllä 2023.

[Toimipaikan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus.docx \(sharepoint.com\)](#)

Laaja-alaisen osaamisen huomioiminen yksikössämme

Digitaalinen osaaminen

Digitaalisuus on osa yhteiskuntaa, jossa lapsi kasvaa. Digitaalista osaamista tarvitaan ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa, yhteiskunnassa toimimisessa ja oppimisessa. Digitaalisen osaamisen vahvistaminen edistää lasten koulutuksellista tasa-arvoa. Varhaiskasvatuksen tehtävänä on yhteistyössä kotien kanssa tukea lapsen ymmärrystä digitaalisuudesta. (Ylöjärven vasu s. 33)

Digitaalisen osaamisen tavoitteina ovat turvallisuus ja vastuullisuus teknologian käytössä ja digitaalisissa oppimisympäristöissä toimimisessa. Varhaiskasvatuksesta perusopetukseen luodaan johdonmukainen oppimisen kokonaisuus, johon kuuluvat laitteiden käytön opettelu, kriittisen ajattelun ja ongelmaratkaisukyvyyn kehittäminen sekä monipuolisten työtapojen harjoittelu.

Henkilöstön digiosaamista tuetaan yksilöidyillä ohjeistuksilla, jotka löytyvät syksyllä jokaisen yksikön omasta Teams-kansiosta. Painopisteenä toimintakaudella 2024–2025 on osaamisen jakaminen eri yksiköiden välillä, uusien vuorovaikutustapojen käyttöönotto lasten välillä (esim. Teams) ja digisuunnitelman liitteiden käyttäminen lasten digitaalisen osaamisen kehittämisessä.

- Suunnitelma digitaalisten välineiden hyödyntämisestä lasten välisessä vuorovaikutuksessa

Käytössämme olevan Padlet seinän kautta hyödynnämme sovellusten, dokumentoinnin, sisällön tuottamisen ja jakamisen, yhteistoiminnan ja luovan ajattelun näkökulmaa. Käytämme digitaalisia palveluja tiedonhakuun, tutkimiseen ja havaintojen tekemiseen sekä erilaisten taitojen opetteluun musiikin, ohjelmien, videoiden ja pelien tuella. Käytössämme on mm. Smartboard, iPadeja sekä älypuhelimia. Ohjelmointiosaamiseen tutustumme omia tuotoksiaideoimalla ja rakentelemalla yhdessä kokeillen, vertaillen, luokitellen sekä omaa kerrontaa vahvistaen.

- Miten ja milloin aiotte hyödyntää lasten digiajokorttia ja -diplomeita?

Digitaitojen tukemiseen on tarjolla paljon erilaista materiaalia. Digiajokorttia ja -diplomeja hyödynnämme mahdollisuuksien mukaan etenkin viskariryhmässämme. Digidiplomi liitetään osaksi lapsen viskaritodistusta ja viskarissa opeteltavien teemojen kokonaisuutta.

Yksikön toimintakulttuurin kehittäminen

Varhaiskasvatuksessa tuetaan yksiköiden ja toimintamuotojen omaa kehittämistyötä. Kokemuksia ja hyviä käytäntöjä jaetaan henkilöstön kesken. Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuuksia ammatilliseen keskusteluun. Toimintakulttuurin kehittymistä tuetaan vakiinnuttamalla vertaisoppimisen keinoja esim. agentti- ja mentorointimenetelmillä. Varhaiskasvatuksessa kokeillaan rohkeasti ja ennakkoluulottomasti uusia menetelmiä, välineitä ja sovelluksia. (Ylöjärven vasu s. 39)

Ammatillisen keskustelun mahdollistaminen ja lisääminen (Valssin kehittämistavoite)

Toimenpiteet:

1. Tehdään etukäteissuunnittelu ja valmistelu yhdessä henkilöstön kanssa

- esim. Vuosikello

Pedatiimissä on käyty yhdessä läpi pedagogisen vuosikellon osa-alueita ja niiden ajoittumista toimintakautteen.

2. Järjestetään suunnittelu- ja arviointipäivät ja/tai -illat syys- ja kevätkaudella (työaikalain puitteissa)

3. Kirjataan yksikön toimintasuunnitelmaan

- Miten pedagoginen keskustelu yksikössä mahdollistetaan? (elo-syyskuu)

Henkilöstön osaamista hyödynnetään monipuolisesti koko talossa yli ryhmärajojen. Tiedon ja osaamisen jakaminen näkyy käytännön työssä. Opimme toisiltamme työtapoihin liittyvien arkisten havaintojen kautta sekä keskustelemalla ja ajatuksia vaihtamalla. Koulutusten anti jaetaan laajennetussa pedatiimissä sekä myös koko työyhteisön kesken omassa työyksikössä.

Oman toiminnan, kommunikaation ja vuorovaikutuksen tiedostaminen ja pohtiminen sekä mahdollisten muutosten toteuttaminen koetaan tärkeäksi osaksi työyhteisön ja sen jäsenten välisen positiivisen ja rakentavan vuorovaikutuksen luomista. Tämä vahvistaa myös työyhteisön ja sen jäsenten välistä luottamusta ja yhteistyötä.

Hyväksyvä, arvostava ja avoin ilmapiiri luo pohjaa osallisuudelle. Osallistuminen ja kuulluksi tuleminen sekä vaikuttaminen tukevat osallisuuden rakentumista, yhteisön osaksi tulemistä. Henkilökohtaisten vahvuuksien tunnistaminen ja tunnustaminen sekä huomioiminen osana työyhteisön toimintaa vahvistaa osallisuuden tunnetta. Näin ollen vahvuusperustainen työskentelytapa lisää työssä viihtymistä ja työhyvinvointia sekä syventää ammatillista identiteettiä.

Tiedonkulkua pedapalavereista on vahvistettu ja tiimipalaverimuistioista tehdään kansio kahvihuoneen pöydälle, jolloin se koetaan olevan paremmin saatavilla pelkän sähköisenmuistion sijaan. Palaverin sihteerin tulostaa muistion päällimmäiseksi kansioon. Pedagogisen keskustelun vahvistamisessa muistamme myös oman vastuun tiedonkulkemisen ja seuraamisen osalta. Valkotaululle kirjataan ryhmiä ja koko taloa koskevia asioita ja jokainen pitää huolta sen seuraamisesta ja täydentämisestä.

Vahvistetaan toimivia ja hyväksi havaittuja toimintatapoja ja jaetaan tietoa, taitoa ja osaamista jakamalla yhteistä arkea toimintaa ja käytänteitä.

Ollaan armollisia itselle ja toiselle ammatillisuuden raameissa ja rauhoitetaan näin arkea.

- Miten pedagoginen, ammatillinen keskustelu on toteutunut yksikössä ja sovitut kehittämistoimenpiteet? (tammi-helmikuu)

4. Käydään johtajien ja hallinnon kehittämispalavereissa keskustelua ammatillisen keskustelun mahdollistamisesta ja lisäämisestä sekä sen arvioinnista ja toteutuksesta kerran syksyllä ja kerran keväällä.

5. Tehdään järjestäjän toimesta vuosittain varhaiskasvatuksen henkilöstölle kysely, jossa on yksi kysymys ammatillisen keskustelun toteutumisesta. Kyselyn tulokset käsitellään johtajien ja hallinnon kehittämispalaverissa ja sovitaan mahdolliset jatkotoimenpiteet.

Inklusiivisten toimintatapojen kehittäminen ja toteuttaminen yksikössä

Inklusiivisuus toteutuu laadukkaassa pedagogisessa toiminnassa, erityispedagogisessa osaamisessa, kasvatus- ja opetushenkilöstön sitoutumisessa inklusiivisiin periaatteisiin, ympäristön muokkaamisessa lapsille sopivaksi ja yhteistyössä vanhempien ja monialaisten ammattilaisten kanssa. Jokaisella lapsella on lähtökohtaisesti oikeus omassa lapsiryhmässään toteutuvaan varhaiskasvatukseen sekä kehityksen ja oppimisen sekä hyvinvoinnin tukeen. Lapsella on kuitenkin tuen tarpeidensa mukaisesti oikeus myös varhaiskasvatukseen ja tuen toteuttamiseen pienennetyssä lapsiryhmässä (esim. lapsiryhmän pienennys, pienryhmä, integroitu ryhmä, erityisryhmä). (Ylöjärven vasu s.38)

- Miten kehitätte inklusiivisia toimintatapoja ja miten ne näkyvät toiminnassa?

Huomioimme lasten yksilöllisyyden ja arvostamme jokaisen ainutlaatuisuutta. Tämä arvoperusta ohjaa toimintaamme lasten kanssa. Toimintaympäristöä muokkaamme ja suunnittelemme, sitten että se tukee jokaisen lapsen omaa osallisuutta ja toimijuutta heidän yksilölliset tarpeet huomioiden. Toiminnanohjauksessa ja kommunikoinnissa tukena ovat kuvat, viittomat, pienryhmät sekä aikuisen vahva ohjaus. Myös aktiivinen toiminnan havainnointi on tärkeässä roolissa työn ja työtapojen arvioinnissa sekä kehittämisessä. Toimimme myös yhteistyössä muiden ammattilaisten ja erityisosaajien kanssa, joilta saamme työkaluja käytännön työhömmme lasten yksilöllisten tarpeiden tukemisessa.

Keskustelun tueksi: [reflektointityokalu_inklusiivisuuden_arviointiin_2019.pdf \(oph.fi\)](#)

Hyvinvointi, turvallisuus ja kestävä elämäntapa

Kestävä elämäntapa

Sosiaalisesti kestävä elämäntapa on varhaiskasvatuksessa keskeistä. Vuorovaikutus- ja tunnetaitojen oppiminen pedagogisesti suunnitelluissa toiminnoissa sekä arjen eri tilanteissa ovat olennaisia. Henkilöstön antama malli ja esimerkki ovat erityisen tärkeitä. Osallisuuden ja kuulluksi tuleminen kokemus luon hyvinvointia nyt ja myöhemmin. Lapsi voi ikätasonsa mukaan vaikuttaa arjessaan moniin asioihin.

Ylöjärvellä on käytössä kestävä elämäntavan käsikirja, joka tukee kasvattajia tiedon kartuttamisessa ja arjen toiminnoissa. Päiväkotien kestävästä kehityksestä vastaavat työntekijät pitävät keskustelua teemasta säännöllisesti yllä omassa työyhteisössään (Ylöjärven vasu s. 44)

Otetaan käyttöön [kestävän elämäntavan käsikirja](#) ja sieltä [vuosikello](#)

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on innostaa lapsia liikkumaan monipuolisesti sekä kokemaan liikunnan iloa. Lapsia kannustetaan ulkoiluun ja liikunnallisiin leikkeihin kaikkina vuodenaikoina. Ohjatun liikkumisen lisäksi huolehditaan siitä, että lapsilla on riittävästi mahdollisuuksia päivittäiseen omaehtoiseen liikuntaan sekä sisällä että ulkona. Liikuntakasvatuksen tulee olla säännöllistä, lapsilähtöistä, monipuolista ja tavoitteellista. Riittävä fyysinen aktiivisuus on tärkeää lapsen terveelle kasvuille, kehitykselle, oppimiselle ja hyvinvoinnille. (Ylöjärven vasu s. 64)

Toimintakaudella 2024–2025 tavoitteena on tunnistaa vähän liikkuvat ja motorisesti heikotasoiset lapset. Tunnistamisen jälkeen tiimeissä mietitään toimenpiteen näiden lasten tukemiseksi. Asia tulee ottaa puheeksi perheen kanssa ja suositella esim. kaupungin liikuntaneuvontaa: liikunnanohjaaja Leena Äikäs, etunimi.sukunimi@ylojarvi.fi tai p. 044 486 0673

Yksikön oppimisympäristöt ja niihin liittyvät toimintaperiaatteet

Varhaiskasvatuksessa hyödynnetään suunnitelmallisesti monipuolisia oppimisympäristöjä. Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät toimintaperiaatteet sekä mahdolliset muut yhteistyötahot kirjataan toimintasuunnitelmaan. Toimintasuunnitelmaan kirjattuja oppimisympäristöön liittyviä asioita ja niiden toteutumista arvioidaan ja kehitetään vuosittaisen itsearvioinnin yhteydessä. Oppimisympäristöjen arviointia ja kehittämistä tehdään yhdessä lasten ja huoltajien kanssa sekä vertaisarvioinnin keinoin. Varhaiskasvatuksen henkilöstö ilmoittaa epäkohdista yksikön johtajalle. Oppimisympäristöjen kehittämistä toteutetaan yhdessä Ylöjärven kaupungin tekniikka- ja ympäristöosaston kanssa. (Ylöjärven vasu s. 46)

- Miten arvioitte ja kehitätte pedagogisia oppimisympäristöjä huoltajien ja yhteistyökumppanien kanssa? (Lapset arvioivat ryhmän toimintasuunnitelmassa)

Päiväkotien oppimisympäristöjä kehitetään jatkuvasti. Lapset saavat vaikuttaa mukana koko ajan. Oppimisympäristöjä arvioidaan niin lasten kuin kasvattajien kesken säännöllisesti. Oppimisympäristöt pyritään rakentamaan siten, että niitä on helppo muokata lasten tarpeiden ja toiveiden mukaan. Haluamme tarjota lapsille turvallisen, iloisen ja oivalluksia herättävän oppimisympäristön.

Fyysinen oppimisympäristö

Kaikki tilamme ovat aktiivisessa käytössä ja huomioimme niiden muunneltavuuden lasten omaehtoisen ja monipuolisen toiminnan takaamiseksi. Lasten ideat huomioidaan oppimisympäristöjä muokatessa.

Lelut ja välineet ovat lasten saatavilla ikätaso huomioiden.

Hyödynnämme päiväkotimme lähiympäristöä monipuolisesti. Kävelymatkan päässä on esimerkiksi retkipaikkana toimiva Museonmäki metsineen. Museonmäki tarjoaa hyvän ympäristön niin luonnon kuin kulttuurinkin puolesta. Myös muutamia leikkipuistoja on kävelymatkan päässä. Fyysiseen oppimisympäristöömme kuuluvat myös paloasema ja kirjasto. Ajoittain vieraillemme myös vanhainkodilla ja urheilukentällä.

Kuvitamme oppimisympäristöä mm. välineiden paikat, laulut, leikit ja toimintaohjeet.

Psyykinen oppimisympäristö

Luodaan turvallisuuden tunnetta pysyvien arjen rutiinien ja jatkuvuuden avulla. Päiväkotipäivän ennakoitavuus edesauttaa toimintaan keskittymistä sekä rauhoittaa ilmapiiriä.

Koemme yhteisesti sovitut säännöt ja toimintatavat tärkeiksi. Niiden avulla pystymme yhdessä lasten kanssa luomaan muita kunnioittavan ja turvallisen ilmapiirin. Lapset osallistuvat päiväkodin ja oman ryhmänsä sääntöjen muokkaamiseen. Näin varmistamme, että lapset tietävät mitä heiltä odotetaan

kussakin tilanteessa. Lapsen ja aikuisen kiireetön ja yksilöllinen kohtaaminen toteutuu parhaiten pienryhmätoiminnassa. Pienryhmissä pystymme tukemaan myös lapsen aikuista kohtaan tuntemaa luottamusta. Kasvattajat huolehtivat positiivisesta psyykkisestä oppimisympäristöstä. Kasvattajien tärkeä tehtävä onkin, että jokainen kokee olonsa turvalliseksi, hyväksytyksi ja tervetulleeksi päiväkodissa. Sensitiivinen työote, lämmin vuorovaikutus sekä vahvuuksien huomaaminen tukevat positiivisen minäkuvan rakentumista. Noudatamme arjessamme terveellisiä elämäntapoja ja päivärytmiä, joka koostuu vuorovaikutuksesta, mielekkästä tekemisestä ja oppimisen ilosta, liikkumisesta, ruokailusta ja ravinnosta sekä unesta ja levosta. Keskitymme erityisesti tunnetaitojen harjoitteluun. Tuemme lapsia erilaisten tunteiden tunnistamisessa, nimeämisessä ja ilmaisussa, mutta myös itsesäätelyn harjoittelussa.

Sosiaalinen oppimisympäristö

Vahvistamme ryhmässä toimimisen taitoja ja ryhmään kuulumisen tunnetta.

Tuemme lapsia ystävyys- ja kaverisuhteiden rakentumisessa ja ristiriitojen ratkaisutaitojen kehittymisessä. Harjoitellaan leikkimään eri kavereiden kanssa. Kiinnitämme huomiota kaveritaitojen harjoitteluun, näillä taidoilla ehkäisemme kiusaamista.

Oppimisympäristöjä suunnitellaan ja kehitetään siten, että ne vahvistavat yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa. Tämä mahdollistaa perinteisten sukupuolistereotyyppien rikkomisen. Oppimisympäristöissä edistetään lasten kielellistä kehitystä ja kielitietoisuutta sekä tuodaan näkyväksi kulttuurista moninaisuutta.

Opitaan asioita toisiltamme. Aikuiset lapsilta, lapset aikuisilta, lapset toisiltaan sekä aikuiset toisiltaan (oppivan yhteisön periaatteet). Hyödynnetään kaikkien osaamista, kehitetään ja kokeillaan myös uusia työtapoja.

Työtapojen valintaa ohjaavat lasten ikä, tarpeet ja kiinnostuksen kohteet. Työtavat ovat monipuolisia; kokemuksellisia ja toiminnallisia työtapoja, jotka tuottavat iloa ja onnistumisen kokemuksia sekä vahvistavat osallisuutta. Lapsia rohkaistaan ihmettelemään, päättelemään ja ratkaisemaan ongelmia yhdessä.

Oppimisympäristöjä arvioidaan yhdessä lasten ja huoltajien kanssa. Lapsia rohkaistaan ilmaisemaan mielipiteitään. Lasten kanssa keskustellaan heidän toiveistaan ja kokemuksistaan. Havainnointi on tärkeä osa oppimisympäristöjen arviointia. Vanhempien kanssa käytävät keskustelut ja asiakaspalautekyselyt ovat osa arviointiprosessia. Arviointia toteutetaan jatkuvasti osana arkea sekä yhteisissä palaverissa (mm. tiimipalaveri ja pedapalaveri).

Yksikön omat tavoitteet / kehityskohteet

Arjen pedagogiikan jakaminen

- Yksikössä suunnitteilla / meneillään oleva pedagoginen kehittämistoimenpide, toiminta tai asia

Yksikön pedagogisena kehittämistoimenpiteenä on ollut arjen jakaminen: enemmän yhteistä arkea, toimintaa ja käytänteiden jakamista. Näin on vahvistettu toimivia ja hyväksi havaittuja toimintatapoja sekä jaettu tietoa, taitoa ja osaamista. Yksikössä toteutettiin *Yrityskylä tapahtumia* yli ryhmärajojen kahteen kertaan viime toimintakauden aikana. Yrityskylä tapahtumat koettiin sekä lasten että

henkilöstön osalta toimiviksi ja kovasti odotetuiksi. Suunnitellaan vastaavaa myös tulevalle toimintakaudelle.

Yhteistyö varhaiskasvatuksessa

Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö

Luottamuksen pohja huoltajien kanssa luodaan päivittäisessä vuorovaikutuksessa. Varhaiskasvatuksen henkilöstö kannustaa huoltajia osallistumaan yhteiseen suunnitteluun ja arviointiin sekä tukee huoltajia keskinäisessä verkostoitumisessa. Tulevaisuudessa nostamme säännöllisin välein pedagogisesti tärkeitä aihealueita arjen vuorovaikutustilanteisiin ns. ovensuukeskusteluihin. Saamaamme tietoa hyödynnetään toiminnan ja toimintaympäristön suunnittelussa. (Ylöjärven vasu s. 48)

- Asiakaskokemuskyselystä noussut yksikön kehittämiskohde

Vuoden 2023 asiakaskokemuskyselystä nousseita kehittämiskohteita olivat kiusaamisen ehkäisy sekä digivälineiden käytön näkyväksi tekeminen huoltajille. Kehittämiskohteiden toteutumista on arvioitu syksyn 2024 suunnitteluillassa. Yksikössä on pyritty tuomaan näkyvämmäksi, miten ryhmissä toimitaan kiusaamisen ehkäisemiseksi sekä miten ja mihin tarkoitukseen käytämme digivälineitä. Lisäksi huoltajien vaikutusmahdollisuuksia päiväkodin toimintaan on pyritty lisäämään.

Monialainen yhteistyö

Varhaiskasvatus toimii yhteistyössä lapsiperheiden sosiaalityön, lastensuojelun, neuvolapalvelujen, lasten ja nuorten erityispalveluiden, terveyspalvelujen, kulttuuri- ja liikuntapalveluiden kanssa sekä hallinnon että käytännön toiminnan tasolla. Muita yhteistyötahoja ovat mm. eri uskontokunnat ja yhdistykset. Yksityisen palveluntuottajan kanssa tehtävä yhteistyö koostuu ohjauksesta ja valvonnasta sekä yhteistyötapaamisista (Ylöjärven vasu s.50)

Varhaiskasvatusyksiköt tekevät aktiivista monialaista yhteistyötä. Henkilöstö ohjaa asiakasperheitä palvelujen piiriin perheen tarpeiden mukaisesti.

- Mitä yhteistyötä teette alueen lapsi- ja perhepalvelujen kanssa?

Olemme tuoneet perhepalveluita näkyvämmäksi perheille mm. Tiedottamalla eteisissä tarjolla olevista lasten ja perheiden palveluista. Myös varhaiskasvatuksen henkilökunta ohjaa perheitä heidän tarpeidensa pohjalta yhteistyötoimijoiden palveluiden piiriin sekä jakaa tietoa palveluista.

Teemme päiväkodissa tarvittaessa HALI- (3v) ja KEHU(5v)-arviointeja lapsen kehityksen seurantaan, tuen tarpeen havaitsemista ja sopivien tukitoimien järjestämistä varten. Lastenneuvolan ikäkausitarkastusta varten päiväkotit täyttää arviointilomakkeen myös 4-vuotiaista sekä tarvittaessa 1v4kk lapsista. Huoltajat osallistuvat HALI- JA KEHU-arviointeihin täyttämällä vanhempainlomakkeen. Arvioinnin valmistuttua huoltajien kanssa pidetään palauttekeskustelu. Vanhempain suostumuksella arvioinnin yhteenvedot lomakkeet sekä 1,4v ja 4v- arvioinnit palautetaan lastenneuvolaan ikäkausitarkastusta varten.

- [Tutustukaa Pirkanmaan hyvinvointialueen lasten ja perheiden palveluihin](#)

Varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan suunnittelu ja toteuttaminen

Ylöjärven varhaiskasvatusyksiköiden suunnittelukäytännöt, palaverikäytännöt ja työryhmät Ylöjärven varhaiskasvatusyksiköissä opettajat kokoontuvat viikoittain pedatiimiin, johon mahdollisuuksien mukaan osallistuu myös lastenhoitajia. Pedatiimissä suunnitellaan, arvioidaan ja kehitetään varhaiskasvatuksen yhteisen pedagogisen vuosikellon mukaisia asioita. Pedatiimien lisäksi yksiköissä järjestetään lapsiryhmäkohtaisia tiimipalavereita sekä lastenhoitajien omia kehittämispalavereita. Toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa mahdollistetaan lasten ja huoltajien osallisuus.

Pedagogisen tiimin vuosikello [Pedagogisen tiimin vk3 \(1\).docx \(sharepoint.com\)](#)

Pedagoginen dokumentointi

Henkilöstö toteuttaa yhdessä lasten kanssa digitaalisin menetelmin monipuolista pedagogista dokumentointia. Lapset ovat osallisina dokumentoinnissa esimerkiksi videoimalla, valokuvaamalla tai äänittämällä itse. Erilaisia talletettuja dokumentteja käydään läpi myöhemmin lasten kanssa, tiimipalavereissa sekä huoltajien tapaamisissa kuten vasukeskusteluissa. Digitaalisia dokumentteja hyödynnetään pedagogisen toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa. Digitaalista dokumentointia voidaan hyödyntää myös tukea tarvitsevien lasten moniammatillisessa yhteistyössä muun muassa videomateriaalia käyttäen. (Ylöjärven vasu s. 53)

- Miten hyödynnätte digitaalisia menetelmiä pedagogisessa dokumentoinnissa?

Jokaisella ryhmällä on oma Padlet-seinä, jonka avulla avaamme ryhmien toiminnan sisältöjä ja sen taustalla olevaa pedagogiikkaa kuvin ja tekstein. Seinän avulla perheet pääsevät osallistumaan ryhmien arkeen ja toimintaan, sillä heillä on mahdollisuus kommentoida julkaisuja tai tehdä niitä itse. iPadilla myös kuvaamme lapsista videoita, joita jaamme perheille myöskin Padletissa. Vanhempien kanssa viestimme sähköisen Evaka- järjestelmämme kautta informatiivisista, koko ryhmää sekä yksittäistä lasta koskevista asioista. Myös yksittäisiä kuvia lapsista jaamme Evakan tai puhelimen tekstiviestien välityksellä. Lasten varhaiskasvatussuunnitelmat kirjataan myös Evaka-järjestelmään. Kuvia lapsista julkaisemme Padletin lisäksi päiväkodin seinällä. iPadilla on myös erilaisia lapsille suunnattuja sovelluksia, joiden käyttö tukee pedagogista dokumentointia.

Oppimisen alueet

Minä ja meidän yhteisömme

Katsomuskasvatus

Varhaiskasvatuksen katsomuskasvatuksessa yhteisen tutustumisen kohteena ovat lapsiryhmässä läsnä olevat uskonnot ja muut katsomukset. Lasten kanssa voidaan tarkastella myös laajemmin uskontoja ja katsomuksia. Vastaavasti tarkastellaan uskonnottomuutta. Tavoitteena on edistää keskinäistä kunnioitusta ja ymmärrystä eri katsomuksia kohtaan sekä tukea lasten kulttuuristen ja katsomuksellisten identiteettien kehittymistä. Lasten kanssa tutustutaan erilaisiin katsomuksiin ja niihin liittyviin perinteisiin. Luontevia tapoja tarkastella katsomuksia ovat esimerkiksi vuodenkiertoon liittyvät juhlit ja tapahtumat sekä päivittäiset tilanteet, kuten pukeutuminen tai ruokailu. Lasten ihmettelyle annetaan tilaa, ja heidän kanssaan pohditaan heitä askarruttavia elämänskysymyksiä. Katsomuskasvatuksessa tehdään yhteistyötä huoltajien kanssa kunkin perheen taustaa, katsomuksia ja arvoja kuullen ja kunnioittaen. Katsomuskasvatus tukee muun muassa lasten kulttuuriseen osaamiseen, vuorovaikutukseen ja ilmaisuun sekä ajatteluun ja oppimiseen liittyvää laaja-alaista osaamista (Ylöjärven vasu s. 61).

Varhaiskasvatuksen henkilöstö vastaa toimipaikoissaan toteutettavasta katsomuskasvatuksesta. Varhaiskasvatuksen katsomuskasvatukseen ei kuulu minkään uskonnon tai katsomuksen opetusta. Voimme tehdä yhteistyötä Ylöjärven seurakunnan kanssa ja muiden katsomuksellisten ja uskonnollisten yhteisöjen kanssa. Ylöjärven seurakunnan kanssa on yhdessä työstetty tukimateriaalia henkilöstölle, materiaali ohjaa varhaiskasvatuksen henkilöstöä toteuttamaan katsomuskasvatusta vasun linjaamalla tavalla. Työyhteisön yhteinen ymmärrys erilaisiin katsomuksiin tuo henkilöstölle varmuutta ja rohkeutta avata katsomuskasvatusta ja siihen liittyvää pedagogista toimintaa huoltajille. Katsomuskasvatuksessa lapsille annetaan mahdollisuus saada tietoa katsomuksista oma ikä- ja kehitystaso huomioon ottaen. Katsomuskasvatuksessa lapset saavat myös harjoittaa oikeuttaan ilmaista omia katsomuksellisia pohdintoja, kysyä ja kyseenalaistaa.

[Katsomuskasvatus varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

[Katsomuskasvatuksen toteuttaminen \(henkilöstö\).](#)

[Huoltajille tietoa katsomuskasvatuksesta](#)

- Miten toteutatte katsomuskasvatusta?

Annamme päiväkodissamme tilaa ihmettelylle ja oivaltamiselle moninaisesta katsomuksellisesta maailmasta. Tutustumme lapsiryhmissä läsnä oleviin uskontoihin ja muihin katsomuksiin. Tarkoituksena on edistää keskinäistä kunnioitusta ja ymmärrystä. Vuodenkiertoon liittyvät juhlat ja tapahtumat sekä päivittäiset tilanteet, kuten pukeutuminen tai ruokailu ovat luontevia tapoja tarkastella katsomuksia. Vietämme päiväkodissamme juhlia, jotka ovat osa suomalaista juhlaperinnettä esimerkiksi joulu ja pääsiäinen. Nämä juhlat voivat sisältää esimerkiksi yksittäisen virren, mutta eivät ole uskonnollisia juhlia. Lähtökohtana perinteisillä juhlilla on yhteisöllisyys ja kunnioittava läsnäolo. Tutustumme kirkkoon ja sen ympäristöön sekä kirkkoon liittyviin ammatteihin.

- Miten ja missä katsomuskasvatus otetaan puheeksi tai tiedotetaan huoltajille?

Kun lapsi aloittaa varhaiskasvatuksessa, kartoitamme aloituskeskustelussa perheen katsomukseen- ja kulttuuriin liittyviä näkemyksiä sekä toiveita. Katsomuskasvatus on osa varhaiskasvatussuunnitelmaa, joten siitä voidaan keskustella lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa laadittaessa. Tiedotamme ennakkoon vanhempia ja dokumentoimme toimintaamme Päikyn ja Padletin kautta. Näin vanhemmat ovat tietoisia toiminnasta ja voivat myös osallistua suunnitteluun sekä toteutukseen. Järjestämme rinnakkaistoimintaa tarvittaessa, mikäli osallistumme uskonnolliseen juhlaan tai tapahtumaan.

- Millaista yhteistyötä teette katsomuskasvatukseen liittyen?

Hyödynnämme huoltajien kieli- ja kulttuuritietoutta sekä muuta asiantuntemusta. Yhteistyötä voidaan tehdä katsomusyhteisöjen kanssa esimerkiksi käyttämällä oppimisympäristöjä (kirkot, hautausmaa tms.), kriisiyhteistyössä, lainaamalla materiaaleja tai henkilöstön katsomuskasvatusosaamisen kehittämisessä. Voimme kutsua päiväkodille myös kokemusasiantuntijoita kertomaan eri kulttuureista ja perinteistä lapsiryhmille tai henkilöstölle.

Lapsen kehityksen ja oppimisen tuki

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja tukee ryhmien laadukasta peruspedagogiikkaa ja on mukana yleisen, tehostetun sekä erityisen tuen prosesseissa. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja työskentelee lapsiryhmissä toteuttaen kolmitasoista tukea yhdessä henkilöstön kanssa samalla konsultoiden ja ohjaten heitä tukeen liittyvissä asioissa. Lapsiryhmien muodostaminen tehdään yhteistyössä varhaiskasvatusyksikön johtajan, varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja lapsiryhmän henkilöstön kanssa. Koko varhaiskasvatuksen henkilöstö osallistuu tuen toteuttamiseen ja kaikilla on vastuu siitä.

Varhaiskasvatusyksikön johtaja huolehtii, että tukea tarvitsevan lapsen kanssa työskentelevä henkilöstö sitoutuu käyttämään erityisopettajan kanssa sovittuja tuen menetelmiä ja arvioimaan niiden vaikutusta lapsen kehitykseen ja oppimiseen yhdessä lapsen ja huoltajien kanssa. Henkilöstön tuen osaamista lisätään tarvittaessa koulutuksilla ja työssä oppimista ohjaamalla. (Ylöjärven vasu s.73)

- Miten vastuut tuen suunnittelussa, arvioinnissa ja kehittämisessä yksikössänne jakautuvat?

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja tukee ryhmien pedagogiikkaa ja suunnittelee tuen prosesseja yhdessä varhaiskasvatuksen opettajien kanssa. Veo:n resurssit kohdennetaan erityisesti ryhmään, jossa

on tuen tarpeita, mutta hänen osaamisensa on varhaiskasvatussyksikön käytettävissä. Veo vierailee yksikössämme kerran viikossa tai tarvittaessa enemmän. Häneltä on myös aina mahdollista saada konsultaatio tukea. Tuen toteutukseen ja arviontiin sitoutuvat ja osallistuvat yhdessä veo, koko ryhmän henkilökunta sekä lapsen vanhemmat. Tuen osaamista kehitetään ja vahvistetaan erilaisten koulutusten sekä osaamisen jakamisen kautta.

Pedagogisen toiminnan arviointi ja kehittäminen

Ylöjärven varhaiskasvatuksen kehittäminen tapahtuu säännöllisen arvioinnin ja henkilöstön keskinäisen sekä lasten ja huoltajien kanssa käydyn vuoropuhelun kautta. (Ylöjärven vasu s. 91)

Ylöjärven varhaiskasvatuksessa arvioidaan yksikön toimintasuunnitelmaa, ryhmäkohtaista toimintasuunnitelmaa ja lapsikohtaista varhaiskasvatussuunnitelmaa itsearvioinnin, kyselyjen ja keskustelun keinoin. Itsearviointia toteutetaan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti Varhaiskasvatuksen laadun perusteet ja suositukset -asiakirjan ohjeistuksen mukaisesti. Lisäksi arvioinnissa hyödynnetään erilaisia dokumentteja. Lapsille tarjotaan aktiivisesti mahdollisuuksia ajatustensa ja mielipiteidensä esittämiseen. Huoltajille järjestetään säännöllisesti tilaisuuksia varhaiskasvatuksen suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen. (Ylöjärven vasu, s. 92)

Ylöjärven varhaiskasvatussyksiköissä toimintaa arvioidaan Karvin (Kansallinen koulutuksen arviointikeskus) ohjeiden mukaisesti mm. digitaalisen laadunarviointimenetelmä Valssin avulla. Lapset arvioivat varhaiskasvatussuunnitelman mukaista toimintaa ryhmissä mm. laatupelin avulla.

Toimintasuunnitelmaa arvioidaan pedatiimin vuosikellon mukaisesti varhaiskasvatussyksikön johtajien ja henkilöstön välisillä keskusteluilla ja itsearvioimalla. Arvioinnin perusteella valitaan yksikön toiminnan kehittämiskohteet.

Alkuvuodesta ja kevätkauden päätteeksi arvioidaan hallinnon ja yksikön johtajien kehittämiskokouksissa, miten toimintasuunnitelman tavoitteet ovat toteutuneet ja sovitaan mahdolliset kehittämiskohteet.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden toteutumista arvioidaan jatkuvan arvioinnin periaatteella huoltajien kanssa.

Asiakkaille tehdään yksikkökohtainen kysely ajankohtaisista asioista vähintään kerran vuodessa. Huoltajille järjestetään mahdollisuus yhteisiin keskusteluihin ja pohdintoihin.

Pedagogiset vastuut yksikössä

S2 ja Kulta-ryhmä	Mari Lunden, Arja Kivimäki
Kulttuurikude-ryhmä	Elina Hartman
Liikunta	Jenni Kuoppala
Kestävä kehitys	Heli Kaikkonen
Digi	Aava Karonen

YLÖJÄRVI

Varhaiskasvatus